

Stanovisko Výboru regiónov – Udržateľný rozvoj vidieckych oblastí

(2013/C 356/14)

VÝBOR REGIÓNOV

- potvrdzuje, že hoci regióny s prevahou vidieckych oblastí dohánajú svoje zaostávanie, úroveň ich rozvoja je naďalej výrazne nižšia ako priemer EÚ;
- ľutuje, že v porovnaní s finančným výhľadom na roky 2007 – 2013 sa objem finančných prostriedkov pridelených na rozvoj vidieka významne znížil;
- upozorňuje na to, že v súčasnosti sa zvažuje rozšíriť použitie druhého piliera SPP na mnohé ďalšie oblasti. Obáva sa, že by tým došlo k ďalšiemu oslabeniu poskytovania prostriedkov na zlepšenie technickej a sociálnej infraštruktúry na vidieku;
- Stanovenie minimálneho podielu 5 % z finančných prostriedkov EPFRV pridelených na program LEADER nepostačuje na plánované oživenie vidieckej ekonomiky;
- Nazdáva sa, že rozsiahla a priama spolupráca vidieckych obcí nachádzajúcich sa vo funkčnej oblasti je dôležitá najmä pri príprave stratégie vyjednávania s mestami ležiacimi v tejto oblasti;
- Uznáva, že stratégie rozvoja týchto oblastí by mali tvoriť viacročné rámce na najmenej jedno desaťročie;
- Vyzýva na systematické a úplné zmapovanie oblastí chudoby vo vidieckych oblastiach (aspoň na úrovni NUTS 3), aby sa efektívnejšie využívali prostriedky na boj proti sociálnemu vylúčeniu;
- Domnieva sa, že budúca európska politika rozvoja vidieka by mala:
  - byť kompatibilná s udržateľnosťou vidieckych oblastí,
  - uznať, že vidiecke oblasti ponúkajú vyhliadky na rozvoj a zohrávajú kľúčovú úlohu pri zvládaní európskych výziev,
  - uznať, že rozmanitosť vidieckych oblastí v Európe je dôležitým faktorom, pokiaľ ide o zvládanie budúcich výziev,
  - byť transparentná a jasná, aby sa zabezpečila jej rozsiahlejšia akceptácia,
  - využívať regionálnu rozmanitosť na dosiahnutie spoločného európskeho cieľa, a to zabezpečiť, aby žiadne regióny neboli odkázané samy na seba.

Spravodajca

Jerzy ZAJĄKAŁA, starosta obce Łubianka (PL/EA)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Význam životaschopnosti vidieckych oblastí

1. Pripomína, že podľa súčasnej klasifikácie Eurostatu viac ako 23 % obyvateľov EÚ žije vo vidieckych oblastiach a ďalších 35 % v prechodných oblastiach. Poukazuje tiež na to, že v niektorých členských štátoch je podiel obyvateľov žijúcich výlučne vo vidieckych oblastiach oveľa vyšší. Takáto situácia panuje v 17 z 27 členských štátov, a to aj okrem iného v Írsku (73 %), na Slovensku (50 %), v Estónsku (48 %), Rumunsku (46 %), Fínsku, Grécku, Litve a v Dánsku (43 %).

2. Zdôrazňuje, že vidiecke oblasti majú veľký potenciál, ktorý sa skrýva v oblasti ľudských zdrojov (z kultúrneho a sociálneho hľadiska), prírodnom životnom prostredí a biodiverzite, ako aj surovinách a iných ekonomických zdrojoch, ktoré sú obzvlášť dôležité pre spoločenský život a rozvoj európskeho spoločenstva. V tejto súvislosti prikladá osobitný význam opatreniam na udržanie životaschopnosti vidieckych oblastí zo sociálneho, kultúrneho, prírodného, environmentálneho a ekonomického hľadiska.

3. Poukazuje na to, že pre vidiecke oblasti je charakteristická veľmi veľká rôznorodosť. V niektorých z nich dochádza k vyludňovaniu, čo so sebou prináša závažné problémy; iné oblasti, hlavne v blízkosti miest, musia čeliť rastúcemu dopytu po pozemkoch a demografickému tlaku. Niektoré z nich naďalej zápasia s hlbokou recesiou v dôsledku všeobecnej hospodárskej krízy, a to aj v oblasti poľnohospodárstva, zatiaľ čo iné sú stále úspešnejšie vďaka cestovnému ruchu a kvalite životného prostredia.

4. Vyjadruje znepokojenie nad prudkým poklesom počtu obyvateľov a postupným starnutím populácie v mnohých častiach európskeho vidieka. Pre životaschopnosť regiónov bude dôležité stabilizovať vidiek ako životný priestor a miesto pre hospodárske aktivity s primeranou možnosťou zárobku. To si vyžiada úsilie celej spoločnosti a špecifické regionálne koncepcie, ktoré čerpajú z endogénneho potenciálu.

5. Zdôrazňuje, že kvalita života vo vidieckych oblastiach má veľký význam pri prijímaní rozhodnutí poľnohospodárov, ich rodín, ďalších živnostníkov, ktorí využívajú iné primárne zdroje, a tých, ktorí ich zhodnocujú a spracúvajú, ako aj obyvateľov

vidieckych obcí, ktorí nie sú činní v poľnohospodárstve, či sa usadiť a začať pracovať, resp. či pokračovať v živote a práci v týchto oblastiach. Následne majú tieto rozhodnutia vplyv na veľkosť a demografické zloženie populácie a zachovanie životaschopnosti vidieckych oblastí.

6. Zdôrazňuje, že je potrebné zachovať a oživiť tradičné kultúrne charakteristické črty vidieckych oblastí ako dôležitý prvok miestnej, regionálnej, národnej a európskej identity.

7. Uznáva významnú úlohu poľnohospodárstva aj pri poskytovaní základných verejných statkov, ako napríklad prírodnej krajiny alebo bezpečných potravín. V tejto súvislosti sa vyslovuje za to, aby Európska únia ďalej poskytovala finančnú podporu poľnohospodárskym podnikom podieľajúcim sa na zabezpečovaní týchto statkov. Okrem toho sa domnieva, že práve vidiecke oblasti budú v budúcnosti najviac zraniteľné voči zmenám klimatických podmienok, ktoré spôsobí zmena klímy. Preto je potrebné začleniť do nástrojov plánovania, územného riadenia a rozpočtu opatrenia zamerané na zmierňovanie týchto zmien a prispôbenie sa im, aby bol prostredníctvom mechanizmov zapojenia a poľnohospodárskych postupov umožnený udržateľný rozvoj.

8. Domnieva sa, že je potrebné vzdelávať širokú verejnosť, najmä mladšiu generáciu, aby dokázala pochopiť a vážiť si hodnotu vidieckych oblastí a dôležitosť zachovania ich životaschopnosti pre všetkých obyvateľov.

Finančný rozmer trvalo udržateľného rozvoja vidieckych oblastí

9. Uvedomuje si nutnosť ďalšieho vykonávania a vylepšovania spoločnej poľnohospodárskej politiky ako dôležitého nástroja Spoločenstva, ktorý slúži na realizáciu tak krátkodobých, ako i dlhodobých cieľov zameraných na dosiahnutie dobrých výsledkov jednak v domácej ekonomike, jednak v hospodárskej súťaži na globálnych trhoch, ako aj dosahovanie územnej súdržnosti všetkých oblastí členských štátov.

10. Domnieva sa, že vidiecke oblasti môžu očakávať výrazne zmeny v dôsledku politických rozhodnutí v oblasti energetiky, klímy a efektívnejšieho využívania surovín, ktoré im umožnia zohrávať oveľa dôležitejšiu úlohu v primárnom sektore hospodárstva, a že takýto vývoj treba predvídať, aby sa zaručilo, že tento rozvoj bude trvalo udržateľný a harmonickým spôsobom zohľadní hospodárske, sociálne a environmentálne otázky. Treba tiež uviesť, že striedanie plodín je veľmi zaujímavé pre vidiecke oblasti, pretože by tým bolo možné znížiť závislosť od sóje z dovozu, zlepšiť kvalitu pôdy, obmedziť používanie

hnojív, prinavrátiť stabilnú hospodársku činnosť do vidieckeho prostredia a vyrovnať obchodnú bilanciu Európskej únie. Zároveň vyjadruje poľutovanie nad tým, že stanovisko Výboru regiónov o problematike stropu pre priame platby a ekologizácii nebolo zohľadnené v rozhodnutiach hláv štátov a vlád z 26. júna 2013, pretože to oslabuje rozmanitosť aj udržateľnosť vidieckych oblastí.

11. Podporuje zároveň rozsiahle financovanie účinných motivačných programov pre mladých poľnohospodárov zo strany Európskej únie a finančnú podporu čiastočne sebestačných poľnohospodárskych podnikov a poľnohospodárskych podnikov nachádzajúcich sa v znevýhodnených oblastiach, ktoré sú dôležitým nástrojom na zachovanie životaschopnosti vidieckych oblastí. Poukazuje aj na to, že je potrebné zvýšiť podporu a dotácie na opatrenia zamerané na obnovu, zachovávanie a zlepšovanie chránených území, aby bolo možné zosúladiť ochranu prírodného prostredia s udržateľným rozvojom vidieckych oblastí, ktoré sú zodpovedné za veľkú časť chránených území.

12. Poukazuje na to, že príjmy poľnohospodárov z vykonávanej poľnohospodárskej činnosti, ako i z ekvivalentných príspevkov, resp. dotácií, ktoré dostávajú v rámci oboch pilierov SPP, majú významný vplyv na situáciu vidieckych obcí, v ktorých žijú a vykonávajú svoju poľnohospodársku činnosť. Tieto príjmy majú vplyv nielen na efektivitu poľnohospodárskej činnosti a kvalitu života poľnohospodárov a ich rodín, ale aj na úroveň daňových príjmov obcí, v ktorých žijú. Výška týchto príjmov má tiež významný vplyv na reálne možnosti a osobné zaangažovanie poľnohospodárov, pokiaľ ide o zvyšovanie životnej úrovne vo vidieckych oblastiach.

13. Vyjadruje znepokojenie nad očakávaným znížením prostriedkov na rozvoj vidieka v rámci finančného výhľadu na roky 2014 – 2020. Eutuje, že v porovnaní s finančným výhľadom na roky 2007 – 2013 sa objem finančných prostriedkov pridelených na rozvoj vidieka významne znížil z 95,7 mld. na menej než 85 mld. EUR. Tento fond finančných prostriedkov reálne dostupný pre vidiecke obce môže byť ďalej znížený v dôsledku navrhovaného oprávnenia členských štátov previesť až 15 % zdrojov z druhého do prvého piliera SPP (v niektorých regiónoch EÚ až 25 %).

14. Tiež upozorňuje na to, že v súčasnosti sa zvažuje rozšíriť použitie druhého piliera SPP na trustové fondy na hradenie finančných strát vyplývajúcich z chorôb zvierat alebo rastlín, ekologických katastrof alebo významného poklesu príjmov poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú tradične závislé od prvého piliera SPP. Obáva sa, že by tým došlo k ďalšiemu oslabeniu poskytovania prostriedkov na zlepšenie technickej a sociálnej infraštruktúry na vidieku.

15. Víta, že spoločný strategický rámec a dohody o partnerstve vytvárajú priaznivé podmienky na koordináciu a integráciu, s cieľom zaručiť podporu trvalo udržateľného rozvoja vidieckych oblastí. Stanovenie minimálneho podielu 5 % z finančných prostriedkov EPFRV pridelených na program LEADER je dôležitým východiskovým bodom na podporu miestneho rozvoja. Treba však poznamenať, že táto úroveň nepostačuje na oživenie vidieckej ekonomiky.

16. Podporuje začlenenie miestneho rozvoja riadeného miestnym spoločenstvom do programov štrukturálnych fondov formou stratégie miestneho rozvoja realizovanej miestnymi aktérmi. Domnieva sa však, že stratégiu pre viaceré fondy musí dopĺňať potrebná koordinácia príslušných nariadení o fondoch. Riešenie v podobe medzistupňa, ktoré navrhla Komisia, je nedostatočné. Namiesto niekoľkých správnych orgánov sa zodpovednosť siete prenáša na jeden orgán, administratívny postup ako taký sa však nezjednodušuje. Právne predpisy sú málo súdržné a existuje jasné riziko, že sa bude venovať viac času a zdrojov na prechádzanie výhradám audítorov než na dosahovanie rozvoja.

17. Vyjadruje poľutovanie nad tým, že z hľadiska operačných programov EFRR a ESF má iniciatíva LEADER len dobrovoľný charakter a môže byť financovaná len v rámci 9. tematického cieľa „podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe“. Táto zásada obmedzí prípadný manévrovací priestor miestnych akčných skupín, ako aj možnosť zapojenia rôznych fondov do rozvoja stratégií miestneho rozvoja.

18. Poukazuje na to, že zachovanie vysokej kvality verejných a súkromných služieb si často vyžaduje výrazné politické, občianske a finančné úsilie, opierajúce sa o rozhodnejšie vyrovnanie rozdielov, ktoré súvisí s potrebou väčšej solidarity medzi mestskými a vidieckymi usernameami.

19. Predpokladá, že plánovaná ďalšia deregulácia európskych poľnohospodárskych trhov povedie k väčšiemu kolísaniu cien poľnohospodárskych výrobkov, čo je hrozbou najmä pre malé a stredné rodinné poľnohospodárske podniky. Konštatuje tiež, že liberalizácia kvót mlieka môže viesť k väčšej industrializácii a koncentrácii chovu dojného dobytku, čo zasa urýchli zmenu klímy a odchod obyvateľstva z vidieckych oblastí. Považuje aj naďalej za dôležité poskytovať poľnohospodárom kompenzáciu za verejný prospech v oblasti prírodného a kultúrneho bohatstva, ktorý zaisťujú a ktorý nemá žiadnu trhovú hodnotu, napríklad otvorená krajina s pastvinami. Ak by sa ukázalo, že zrušenie systému kvót na mlieko vedie k neželaným spôsobom chovu dobytku, boli by potrebné politické opatrenia na podporu lepšej informovanosti spotrebiteľov a trhu vo všeobecnosti a zaistenie ochrany zvierat v celej EÚ.

20. Poukazuje na možnosti prepojenia činností podporovaných z programu rozvoja vidieka (druhý pilier) s činnosťami podporovanými z regionálneho, sociálneho a rybárskeho fondu, t. j. fondov spoločného strategického rámca. Výroba bioplynu, pozemná infraštruktúra IKT, inovácie, rozvoj zručností, podnikov a miestny rozvoj riadený miestnym spoločenstvom sú opatrenia, ktoré patria do programu rozvoja vidieka, no sú tiež prepojené s inými fondmi, v rámci čoho si môžu jednotlivé sektory prinášať navzájom prospech a potreby miest a vidieka sa môžu zhodovať.

Význam funkčného prepojenia medzi mestskými a vidieckymi oblasťami

21. Uvedomuje si konkrétne problémy, ktorým čelia vidiecke obce nachádzajúce sa v oblasti priameho vplyvu stredne veľkých a veľkých miest, a odporúča uprednostniť funkčný prístup pri definovaní stratégií rozvoja týchto oblastí.

22. Nazdáva sa, že mestá aj vidiecke obce ležiace vo funkčných oblastiach disponujú cennými a veľmi užitočnými sociálnymi a ekonomickými zdrojmi. Odporúča, aby sa pri príprave stratégie rozvoja funkčných oblastí zakaždým vykonala analýza existujúcich zdrojov celej funkčnej oblasti a aby sa v stratégii rozvoja vzal do úvahy potenciál, ktorý sa nachádza tak vo vidieckych obciach, ako aj v mestách, a aby sa naplánovalo jeho optimálne využitie v duchu trvalej udržateľnosti. Rovnako upozorňuje na potenciálne nebezpečenstvo, ktoré vidieckym oblastiam hrozí v dôsledku chýbajúceho vyváženého rozvoja miest a vidieckych obcí, ku ktorému môže dôjsť v dôsledku uplatňovania populačnej a ekonomickej prevahy miest.

23. Nazdáva sa, že rozsiahla a priama spolupráca vidieckych obcí nachádzajúcich sa vo funkčnej oblasti je dôležitá najmä pri príprave stratégie vyjednávania s mestami ležiacimi v tejto oblasti.

24. Považuje za žiaduce, aby sa pri vytváraní stratégie trvalo udržateľného rozvoja funkčných oblastí uplatňovala metodika, ktorá by zaručila účasť miestnych samospráv a spoločenstva miest a vidieckych obcí. Táto účasť by mala byť zabezpečená tak v rámci prípravných prác (diagnostických a analytických), ako aj pri prijímaní rozhodnutí, ktorými sa určuje konečná podoba stratégie.

25. Upozorňuje tiež, že vo vidieckych obciach nachádzajúcich sa v zónach vplyvu miest iba časť populácie prevádzkuje poľnohospodárske podniky. Ľudia, ktorí sa na vidiek prisťahovali z miest, často netaja svoje očakávania, že sa ukončia niektoré poľnohospodárske činnosti, ktoré môžu byť pre nich nepríjemné, ako je napríklad používanie prírodných a umelých

hnojív, poľnohospodárskej techniky, chov zvierat a využívanie pasienkov atď. Odporúča, aby sa pri územnom plánovaní predvídali tieto problémy a predchádzalo sa im, najmä pomocou stratégie trvalo udržateľného rozvoja, ktorá by zosúladiť všetky jednotlivé hospodárske, sociálne a environmentálne záujmy, napríklad vymedzením preferenčných zón poľnohospodárskej výroby, aby sa tak obmedzili na minimum možné spoločenské konflikty.

26. Zastáva názor, že programy sociálneho začlenenia vo vidieckych oblastiach, kam sa sústavne sťahujú ľudia z miest, sú jednou z možností, ako riešiť prípadné sociálne konflikty vznikajúce v dôsledku stretu rôznych životných štýlov, hodnôt a spoločenských noriem.

27. Upozorňuje na potrebu solidárneho rozdelenia nákladov na odstraňovanie ekonomických, environmentálnych a sociálnych vplyvov urbanizácie (*urban sprawl*) medzi mestskými a vidieckymi oblasťami.

Problémy vidieckych obcí vo vzdialených (okrajových) oblastiach

28. Poukazuje na to, že prevažná väčšina vidieckych obcí existuje mimo sféry priameho vplyvu veľkých a stredne veľkých miest. Táto situácia si vyžaduje použitie špecifických nástrojov pôsobenia a podpory v týchto oblastiach. Preto odporúča, aby sa tak v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, ako aj v rámci politiky súdržnosti, ktorá sa uskutočňuje prostredníctvom nástrojov regionálneho rozvoja, zohľadnili také riešenia, ktoré by skutočne viedli k dosiahnutiu územnej súdržnosti a vyrovnaníu príležitostí na rozvoj v duchu trvalej udržateľnosti.

29. Považuje za dôležité, aby boli zachované vidiecke oblasti, a preto požaduje väčšiu podporu miestnych samospráv pri rozvoji a udržiavaní technickej, ako aj sociálnej infraštruktúry, ktoré vplyvajú na zachovanie ich životaschopnosti.

30. Upozorňuje na funkčné prepojenie okrajových vidieckych oblastí s malými mestskými centrami a vyzýva na vytvorenie vhodných mechanizmov na podporu spoločnej realizácie projektov zameraných na zlepšenie kvality života v týchto oblastiach, najmä pri zabezpečovaní miestnych služieb nevyhnutných pre riadne fungovanie oblastí zo strany malých miest.

31. Tvrdí, že strategické dokumenty týkajúce sa týchto oblastí, ktoré stanovujú politiku ich rozvoja, musia byť výsledkom spolupráce a dohôd medzi jednotlivými obcami a susediacimi obcami (bilaterálnych alebo širších) a výsledkom spolupráce v oblasti regionálnej politiky.

Vzťahy medzi mestami a vidiekom a ich výrazný vplyv na regionálny rozvoj

32. Opätovne vyzdvihuje osobitný význam a potrebu spolupráce vidieckych obcí a miest vo funkčných oblastiach. Zároveň uznáva, že stratégie rozvoja týchto oblastí by mali tvoriť viacročné rámce na najmenej jedno desaťročie.

33. Žiada, aby spolupráca mestských a vidieckych obcí prebiehala na základe územných partnerstiev.

34. Nazdáva sa, že zapojeniu do spolupráce v rámci funkčnej oblasti by mala predchádzať rozsiahla verejná diskusia, ktorá by bola ukončená zvrchovaným rozhodnutím jednotlivých obcí. Prípadné vystúpenie obce zo spolupráce vo funkčnej oblasti po jej začatí by však z dôvodu existencie sietí infraštruktúrnych i spoločenských väzieb malo podliehať schváleniu všetkých miest a obcí zapojených do spolupráce v danej funkčnej oblasti.

35. Upozorňuje na vzájomnú závislosť miest a vidieckych komunít v rámci funkčnej oblasti na základe vzájomného využívania ľudských, prírodných a hospodárskych zdrojov, ako aj organizácie verejných služieb.

36. V súvislosti so súčasným trendom životného štýlu v mestských spoločenstvách žiada, aby sa podnecovalo jeho využitie na propagovanie hodnôt vidieckych oblastí. Poukazuje na to, že spolupráca v sieti poskytuje bezprecedentnú príležitosť na vytvorenie úzkeho prepojenia medzi poľnohospodármi a spotrebiteľmi potravín. Podotýka, že takéto iniciatívy môžu byť veľmi cenným príspevkom k vytvoreniu nového druhu vzťahov medzi vidiekom a mestami.

37. Zdôrazňuje, že krátke dodávateľské reťazce poľnohospodárskych produktov prispievajú k rozvoju udržateľnej výroby a zodpovednej spotreby. Reagujú na rastúci dopyt spotrebiteľov po autentických produktoch, vyhovujúcich kritériám sezónnosti, blízkosti miesta výroby a spoločenských vzťahov. Tento model spotreby sa tiež opiera o občianske postoje založené na rešpektovaní životného prostredia, čo sa odráža v znížení množstva obalov, znížení emisií CO₂ a podporu trvalo udržateľných výrobných postupov. Podpora krátkych reťazcov musí existovať súbežne s podporou spájania družstiev, aby sa posilnilo postavenie poľnohospodárov na trhoch. Zásadný význam má koncentrácia ponuky, ktorá je účinným nástrojom na zaručenie spravodlivých cien pre poľnohospodárov a zabezpečenie uspokojenia rastúceho dopytu po potravinách.

38. Upozorňuje však, že výrobcovia, ktorí sa chcú zapojiť do tejto iniciatívy, musia čeliť mnohým problémom. Často je ťažké zabezpečiť pravidelnú a stálu ponuku spotrebiteľom, ktorí

zvyčajne vyžadujú pravidelný prísun, pokiaľ ide o množstvo a sortiment produktov. Tento druh činnosti si obvykle vyžaduje drahé vybavenie (prispôbené vozidlo, chladiaci systém, miesta predaja, priestory na spracovanie atď.). Odporúča preto, aby sa primerane podporoval tento druh činnosti.

39. Poukazuje na to, že prístup do vidieckych oblastí, ich vzdialenosť od centier rozhodovania a výskumu, rovnako ako obmedzený prístup k novým technológiám predstavujú ťažkosti, ktoré mnohé vidiecke obce nedokážu ľahko prekonať a ktoré majú podstatný význam pre možnosti rozvoja, rovnaké príležitosti a kvalitu života. Navyše miera pracovnej aktivity vo vidieckych oblastiach je nižšia ako v mestských oblastiach a vytvára sa tam menej pracovných miest.

40. To znamená, že k doterajším problémom sa pridávajú nové výzvy, ako je vplyv zmeny klímy, strata biodiverzity a ďalšie environmentálne otázky, úbytok vidieckeho územia, najmä poľnohospodárskej pôdy, alebo starnutie obyvateľstva. VR zdôrazňuje, že je potrebné vyvinúť značné úsilie, aby bola táto problematika pochopená a aby sa poskytli prostriedky potrebné na jej riešenie, ako sú napríklad aktívne opatrenia na predchádzanie vyludňovaniu.

41. Vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že vidiecke oblasti strácajú dynamickosť v porovnaní s mestskými oblasťami. Zároveň zdôrazňuje, že Piata správa o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti z novembra 2010 upozornila na sociálno-ekonomické rozdiely medzi európskymi regiónmi.

42. Potvrdzuje, že hoci regióny s prevahou vidieckych oblastí dohánajú svoje zaostávanie, úroveň ich rozvoja je naďalej výrazne nižšia ako priemer EÚ. Poukazuje na to, že táto priepasť je obzvlášť viditeľná v porovnaní s regiónmi s prevahou mestskými oblasťami. Priemerný HDP vo vidieckych oblastiach je o 73 % nižší než HDP v mestských oblastiach v EÚ-12. Rozdiely medzi mestskými a vidieckymi oblasťami sú obzvlášť zreteľné v strednej a východnej, ako i južnej Európe.

43. Vyzýva na systematické a úplné zmapovanie oblastí chudoby vo vidieckych oblastiach (aspoň na úrovni NUTS 3), aby sa efektívnejšie využívali prostriedky na boj proti sociálnemu vylúčeniu.

44. Opäť poukazuje na to, že vytvorenie rámca viacúrovňového riadenia je predpokladom účinnej transformácie európskych a vnútroštátnych politík, vrátane spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2013. V tejto súvislosti vyvstávajú pochybnosti, ktoré je potrebné naliehavo riešiť. Hoci táto zásada bola výslovne uznaná v návrhu všeobecného nariadenia, úloha miestnych a regionálnych orgánov v rámci

dohôd o partnerstve je stále nejasná. Regióny a spoločenstvá vo vidieckych oblastiach sa už nemôžu uspokojiť iba s postavením spolufinancovateľov, ktorí sa však nezúčastňujú na stanovovaní priorít a metód implementácie a riadenia. V práve pripravovaných usmerneniach Európskej komisie týkajúcich sa vypracovania dohôd o partnerstve by mal byť jasne zdôraznený význam zapojenia predstaviteľov vidieckych oblastí do prípravy týchto dohôd.

Európska stratégia a politiky pre vidiecke oblasti do roku 2030

45. Domnieva sa, že budúca európska politika rozvoja vidieka by mala:

- byť kompatibilná s udržateľnosťou vidieckych oblastí,
- uznať, že vidiecke oblasti ponúkajú vyhliadky na rozvoj a zohrávajú kľúčovú úlohu pri zvládaní európskych výziev,

- uznať, že rozmanitosť vidieckych oblastí v Európe je dôležitým faktorom, pokiaľ ide o zvládanie budúcich výziev,
- byť transparentná a jasná, aby sa zabezpečila jej rozsiahlejšia akceptácia,
- využívať regionálnu rozmanitosť na dosiahnutie spoločného európskeho cieľa, a to zabezpečiť, aby žiadne regióny neboli odkázané samy na seba.

46. Domnieva sa, že v záujme dosiahnutia týchto cieľov bude budúca politika rozvoja vidieka musieť zabezpečiť, aby boli poľnohospodári väčšmi zapojení do poskytovania verejných služieb.

47. Domnieva sa, že v budúcom programovom období sa bude musieť viac vyvážiť súčasný trend, ktorým je sústreďovanie prostriedkov dostupných pre rozvoj vidieka predovšetkým na poľnohospodárstvo, aby sa zabezpečil skutočný hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach.

V Bruseli 9. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO